

ZARZĄDZENIE NR 64/19
WÓJTA GMINY GRÓDEK

z dnia 29 sierpnia 2019 r.

w sprawie założeń do projektu budżetu gminy Gródek na 2020 r.

Na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506), w związku z art. 230 ust. 1 i art. 233 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869) oraz § 1 pkt 1 uchwały Nr XXXV/281/10 Rady Gminy Gródek z dnia 24 czerwca 2010 r. w sprawie trybu prac na projekcie uchwały budżetowej Gminy Gródek, szczegółowości projektu budżetu oraz rodzajów materiałów informacyjnych towarzyszących projektowi budżetu zmienionej uchwałą Nr IV/32/11 Rady Gminy Gródek z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie trybu prac na projekcie uchwały budżetowej Gminy Gródek, szczegółowości projektu budżetu oraz rodzajów materiałów informacyjnych towarzyszących projektowi budżetu, zarządzam co następuje:

§ 1. Przyjmuję założenia do projektu budżetu gminy Gródek oraz określám kierunki polityki społecznej i gospodarczej na 2020 r., zgodnie z załącznikiem do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Założenia stanowiąc będą podstawę do opracowania projektu budżetu gminy Gródek na rok 2020.

§ 3. Wykonanie zarządzenia powierzam kierownikom gminnych jednostek budżetowych, kierownikowi samorządowego zakładu budżetowego, kierownikom instytucji kultury oraz kierownikom komórek organizacyjnych Urzędu Gminy Gródek.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Założenia projektu budżetu oraz kierunki polityki społecznej i gospodarczej gminy Gródek na 2020 r.

I. Wprowadzenie i założenia ogólne

Założenia do projektu budżetu gminy Gródek na 2020 r. zostały opracowane w oparciu o obowiązujące przepisy prawa i akty wewnętrzne, w tym w szczególności:

- ustawę z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1530 z późn.zm.),
- ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869),
- uchwałę Rady Gminy Gródek Nr IX/80/19 z dnia 13 sierpnia 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Gródek na lata 2019-2022 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2019-2036 z późn. zm.,
- zobowiązania z lat ubiegłych w zakresie zaciągniętych kredytów i wyemitowanych obligacji komunalnych,
- warunki i skutki finansowe wynikające z zawartych umów i porozumień,
- bieżący monitoring realizacji budżetu, a zwłaszcza przewidywane wykonanie dochodów i wydatków do końca 2019 r., oraz analiza sytuacji finansowej Gminy,
- planowane pozyskanie środków z Unii Europejskiej w ramach okresu programowania UE na lata 2014-2020 i z innych źródeł zewnętrznych,

jak również w oparciu o przyjęte przez Rząd założenia do ustawy budżetowej na 2020 r. oraz prognozy podstawowych wskaźników makroekonomicznych skorygowanych o własne analizy związane z perspektywami dla gminy Gródek.

II. Główne kierunki działania gminy Gródek w warunkach ograniczonych możliwości budżetowych

Pomimo założeń Rządu, że wzrost gospodarczy Polski nadal będzie postępował dynamicznie, zakłada się, iż możliwości budżetowe gminy w perspektywie najbliższych lat nadal pozostaną ograniczone zarówno w wymiarze formalno-prawnym, jak i finansowym. Ogólne ramy działania Gminy w przyszłych latach oraz finansowe i rzeczowe instrumenty ich osiągnięcia zostały określone w Wieloletniej Prognozie Finansowej. Budżet na 2020 rok i w latach następnych musi być wykonywany przy założeniu konsekwentnej realizacji strategicznych celów i wyzwań polityki budżetowej przy stopniowej redukcji niedoboru budżetowego i ograniczeniu przyrostu zadłużenia, ale w sposób niezagrażający rozwojowi Gminy. Z pewnością celem strategicznym jest ograniczenie przyrostu zadłużenia, tak aby jego poziom nie przekroczył wskaźnika 55% relacji do dochodów. Nadal niezbędne będzie utrzymanie dyscypliny z zakresie wydatków budżetowych, w szczególności wydatków bieżących. Kontynuowane będą działania optymalizujące gospodarowanie ograniczonymi środkami finansowymi, m.in. poprzez oszczędności, racjonalizację i uelastycznienie wydatków oraz poprzez optymalizację dochodów.

III. Założenia ogólne

Przy konstruowaniu projektu budżetu gminy Gródek na 2020 r. należy:

- 1) uwzględnić obowiązujące obecnie przepisy prawa w odniesieniu do zadań i sposobu finansowania gminy, w tym w szczególności ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r.,
- 2) uwzględnić założenia przyjęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy na lata 2019-2022 w części dotyczącej 2020 r.,
- 3) dokonać weryfikacji realizowanych zadań, ich zakresu oraz sposobu ich realizacji mającej na celu ograniczenie poziomu wydatków bieżących (racjonalizacja wydatków) oraz podjąć intensywne czynności zmierzające do ograniczenia kosztów realizacji zadań bieżących (wydatków bieżących), zwłaszcza związanych z zadaniami o charakterze fakultatywnym i kosztami administracyjnymi, z wyłączeniem wydatków kontynuowanych i obligatoryjnych związanych z obsługą długu, wydatków wynikających z zawartych umów, wydanych decyzji, pozwoleń, itp. tak, by ich kwota nie była wyższa niż w roku 2019, podejmować działania w celu wykonywania zadań przy współudziale i finansowaniu ich przez inne podmioty zewnętrzne,
- 4) unikać zaciągania zobowiązań dłużnych, tj. poręczeń i gwarancji, które powodowałyby zwiększenie aktualnie osiągniętego wskaźnika długu w relacji do dochodów i utrzymanie wskaźnika obsługi długu na możliwie niskim poziomie z uwagi na ryzyko związane z prognozą dochodów i podwyższone ryzyko zmienności na rynkach finansowych,

- 5) stale monitorować i analizować sytuację finansową gminy, w tym dokonywać analizy założeń pod kątem zachowania stabilności finansowej gminy, takich parametrów budżetowych jak:
- wysokość deficytu,
  - wynik operacyjny rozumiany jako różnica między dochodami a wydatkami bieżącymi w kontekście przepisu art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, który wprowadził zasadę bilansowania się budżetu operacyjnego począwszy od 2011 r.,
  - poziom zadłużenia w aspekcie obowiązujących i przyszłych norm ostrożnościowych,
  - koszty obsługi długu w kontekście wzrostu ryzyka stóp procentowych w związku z sytuacją na rynkach finansowych,
- 6) uwzględnić przewidywane przez Ministerstwo Finansów kierunki rozwoju sytuacji gospodarczej w kraju oraz prognozowane parametry makroekonomiczne przedstawione w dokumentach rządowych, w tym w Założeniach do projektu budżetu państwa na 2020 r.,
- 7) przeprowadzić analizę przewidywanych zmian w przepisach pod kątem ich wpływu na sytuację finansową Gminy w 2020 r. i w kolejnych latach,
- 8) uwzględnić planowane pozyskanie środków z Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej 2014-2020, jak też środków z innych programów pomocowych na dofinansowanie projektów inwestycyjnych i tzw. projektów „miękkich”,
- 9) zmaksymalizować pozyskiwanie dochodów z majątku gminy, w tym z tytułu sprzedaży majątku, optymalizować dochody, tj. wykorzystywać wszystkie możliwe źródła dochodów niezbędnych do finansowania swej działalności, zwiększyć ściągalność należności budżetowych, prowadzić racjonalną gospodarkę w zakresie gromadzenia dochodów ze sprzedaży majątku, rzeczy, praw oraz świadczonych usług,
- 10) ograniczać finansowanie zadań nie będących zadaniami własnymi samorządu,
- 11) uwzględnić przewidywane zmiany czynników wewnętrznych, w tym lokalnej polityki w zakresie podatków i opłat, kształtowania cen usług komunalnych świadczonych przez Komunalny Zakład Budżetowy, zmiany dotyczące zarządzania majątkiem gminy pod względem ograniczania kosztów oraz dbania o podniesienie efektywności zarządzania zasobem: optymalizacja dochodów z opłat i taryf, optymalizacja dochodów z podatków lokalnych w ramach ustawowych stawek maksymalnych,
- 12) na bieżąco weryfikować Program Rozwoju Gminy Gródek na lata 2015-2020 w kontekście rozwoju lokalnego i planowanych na rok 2019 i lata następne zadań inwestycyjnych w celu dostosowania ich realizacji do ograniczonych możliwości dochodowych budżetu gminy.

Oszczędności związane z niższymi ofertami cenowymi w stosunku do kwot zaplanowanych nie podlegają dowolnemu podziałowi.

Zakłada się, że podstawą projektu budżetu na 2020 r. będą parametry makroekonomiczne m.in. założenia do projektu ustawy budżetowej na 2020 r. określone przez Radę Ministrów na posiedzeniu w dniu 11 czerwca 2019 r.

Propozycja średniorocznych wskaźników wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej na rok 2020 oraz informacja o prognozowanych wielkościach makroekonomicznych stanowiących podstawę do opracowania projektu ustawy budżetowej na rok 2020 przewidują - tak jak w roku poprzednim - przeznaczenie dodatkowych środków na wzrost funduszu wynagrodzeń na poziomie prognozowanej na 2020 r. średniorocznej dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych - 2,5%, przy zachowaniu indeksacji dla poszczególnych grup pracowniczych.

Na potrzeby projektu budżetu państwa na 2020 r. przyjęto następujące wskaźniki makroekonomiczne:

- dynamika realna PKB - 3,7%,
- średnioroczna dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych (inflacja) - 2,5%,
- dynamika nominalna przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej - 6,0%,
- dynamika nominalna przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw - 6,3%,
- średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej - 106,0 % w ujęciu nominalnym (oznacza to, że wynagrodzenia w 2020 r. nie będą automatycznie waloryzowane jednym wskaźnikiem)
- minimalne wynagrodzenie za pracę - 2.450 zł
- minimalna stawka godzinowa dla określonych umów cywilnoprawnych - 16,00 zł.

Ponadto od 1 stycznia 2020 r. wchodzi w życie przepisy ustawy o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, które zakładają rozszerzenie katalogu składników wynagrodzenia, które nie są uwzględniane przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia pracownika porównywanego z wysokością minimalnego wynagrodzenia za pracę, o dodatek za staż pracy. Celem wprowadzenia ww. zmiany jest zapewnienie bardziej sprawiedliwego i przejrzystego kształtu minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz poprawa sytuacji pracowników otrzymujących wynagrodzenie na najniższym poziomie. Proponowana nowelizacja ustawy wychodzi naprzeciw oczekiwaniom społecznym. Na potrzebę wyłączenia dodatku za staż pracy z kategorii minimalnego wynagrodzenia za pracę wskazują liczne wystąpienia kierowane przez obywateli, przedstawicieli związków zawodowych oraz parlamentarzystów.

Projekt budżetu Gminy na rok 2020 będzie sporządzony w cenach bieżących. Działania oszczędnościowe i racjonalizujące wydatki bieżące muszą być w 2020 r. kontynuowane. W związku z koniecznością spłaty wyższych rat zadłużenia, możliwości inwestycyjne Gminy zostaną obniżone. Za strategiczne kierunki polityki społecznej i gospodarczej na 2020 r. uznano:

- 1) poprawę zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy poprzez budowę i modernizację dróg publicznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz mostów,
- 2) poprawę jakości gminnego środowiska naturalnego poprzez aktywne wspieranie inwestycji związanych z gospodarką wodno-kanalizacyjną, oczyszczaniem ścieków, dostarczaniem ciepła,
- 3) modernizację infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej i społecznej, w tym użyteczności publicznej,
- 4) poprawę jakości życia mieszkańców poprzez modernizację i rozbudowę sieci oraz infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej,
- 5) dążenie do optymalnego zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie opieki zdrowotnej, bezpieczeństwa publicznego i pomocy społecznej oraz utrzymania porządku i czystości w gminie,
- 6) dążenie do maksymalnego zwiększenia dochodów ze środków pomocowych i innych źródeł zewnętrznych,
- 7) zwiększenie udziałów wydatków majątkowych w wydatkach ogółem, ograniczenie wydatków bieżących,
- 8) podjęcie działań zmierzających do poprawy istniejącego stanu gminnego zasobu lokalowego, a tym samym zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych gminy w zakresie lokali socjalnych i komunalnych,
- 9) dążenie do rozwoju przedsiębiorczości w gminie poprzez podejmowanie inicjatyw zachęcających przedsiębiorców do rozpoczynania działalności na terenie gminy, dalszego inwestowania i rozszerzania działalności.

IV. Obecna sytuacja finansów gminy Gródek

Wieloletnia Prognoza Finansowa, przyjęta uchwałą Rady Gminy na lata 2019-2022 wraz ze zmianami, obejmująca prognozę kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2019-2036 wskazuje, że priorytetem dla Gminy, w tym okresie, jest realizacja zadań inwestycyjnych współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych. W obecnym okresie finansowania 2014-2020 rok 2020 będzie ostatnim na składanie wniosków na realizację zadań współfinansowanych ze środków unijnych oraz ewentualnie kończeniem inwestycji rozpoczętych w latach ubiegłych. Nadal priorytetem dla jednostki jest poprawa infrastruktury drogowej zarówno w zakresie dróg gminnych, jak również w ramach współpracy w zakresie dróg powiatowych, a ponadto poprawa dostępności do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, oraz wyprowadzenie ze stanu kryzysowego wytyczonych obszarów zdegradowanych m.in. poprzez poprawę jakości usług społecznych i kulturalnych, rewitalizację i integrację społeczną, a w efekcie poprawę warunków życia mieszkańców gminy poprzez realizację zadań ukierunkowanych na integrację mieszkańców z grupami wrażliwymi, rozwój usług oświaty, kultury i oferty sportowo-rekreacyjnej, wzrostu aktywności i integracji społecznej, rozwoju kompetencji zawodowych mieszkańców oraz wzrostu poczucia bezpieczeństwa.

W roku 2018 wykonanie budżetu gminy zamknęło się deficytem w wysokości 91.001,39zł, przy zaplanowanej kwocie deficytu 4.437.783 zł. Stan zadłużenia na koniec 2018 r. wyniósł 8.515.218 zł, natomiast w relacji do dochodów ogółem stanowi 34,45 %.

Korzystną sytuacją przy konstruowaniu budżetu gminy na 2020 r. byłoby, gdyby w 2019 r. pozostały wolne środki w budżecie, które można przeznaczyć na zaplanowane na 2020 r. rozchody w kwocie 726.400 zł z tytułu rat kredytów długoterminowych oraz na wydatki inwestycyjne, w tym na udział w zadaniach współfinansowanych ze środków unijnych.

Mając na uwadze spełnienie indywidualnego wskaźnika spłaty wynikającego z art. 243 ustawy o finansach publicznych, Gmina Gródek realizuje działania mające na celu spełnienie wymogów wynikających z ustawy poprzez m.in. redukcję zadłużenia i kosztów jego obsługi. Istotnym dla Gminy jest więc fakt utrzymania na obecnie obowiązującym poziomie wysokości stóp procentowych, w tym wskaźników WIBOR, co przekłada się na

niższe koszty obsługi zobowiązań, a więc kwoty wydatków z tytułu płaconych odsetek od zaciągniętych kredytów i wyemitowanych obligacji komunalnych.

Trudne decyzje w zakresie zwiększenia zadłużenia mogą zwiększyć szansę na wykorzystanie dostępnego finansowania z UE, jednak zwiększanie poziomu zadłużenia wpływa na zwiększanie wydatków na koszty jego obsługi, a tym samym niekorzystnie wpływa na wskaźnik spłaty.

Organy gminy mając na względzie postanowienia o bezwzględny zakazie uchwalania budżetu, którego realizacja spowoduje naruszenie wskaźnika obliczonego na podstawie art. 243 dokładają wszelkich starań mających na celu obniżenie wysokości zadłużenia oraz zmierzających do obniżenia planowanych wydatków bieżących, w tym na koszty obsługi zadłużenia. Dlatego w dalszym ciągu szczególny nacisk kładzie się na oszczędności we wszystkich rodzajach wydatków bieżących. Nie dotyczy to tzw. wydatków sztywnych związanych, np. z pomocą społeczną oraz zobowiązaniami wynikającymi z już zawartych umów długoterminowych, czy wspomnianymi powyżej, kosztami obsługi długu.

Na obecnym etapie planowania jednostki samorządu terytorialnego nie posiadają wystarczającej wiedzy o możliwości pozyskania środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, jednakże do priorytetów w zakresie wydatków inwestycyjnych należy zaliczyć:

- możliwość pozyskania środków z Funduszu Rozwoju Dróg Samorządowych,
- pozyskanie środków z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,
- kontynuacja współpracy z powiatem w zakresie dróg lokalnych,
- podjęcie działań rewitalizacyjnych na terenie Gminy Gródek.

Strategicznym wyzwaniem w 2020 r. i w kolejnych latach pozostanie generowanie odpowiednich środków na inwestycje. W tym celu konieczne będzie zachowanie zarówno na etapie planowania, jak i realizacji budżetu odpowiednich relacji między dochodami i wydatkami bieżącymi, tak by możliwe było wygospodarowanie nadwyżki operacyjnej rozumianej jako dodatnia różnica między tymi kategoriami. Zachowanie równowagi budżetowej w zakresie działalności operacyjnej od 2011 r. jest – zgodnie z ustawą o finansach publicznych – warunkiem koniecznym do uchwalenia budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Poprawa wyniku operacyjnego w horyzoncie kilkuletnim i stopniowy powrót salda budżetu bieżącego do poziomu uzyskiwanego w okresie sprzed spowolnienia gospodarczego będzie istotnym wyzwaniem dla Gminy.

Zdolność do uzyskiwania dodatnich wyników operacyjnych jest również ważna z punktu widzenia utrzymania wysokiego potencjału w zakresie pozyskiwania środków z UE. Ponadto poziom nadwyżki operacyjnej kształtować będzie w istotny sposób poziom wiarygodności kredytowej Gminy Gródek, a poprawa wyników operacyjnych i finansowych, odpowiedni poziom środków do realizacji zadań bieżących i majątkowych, odpowiednia płynność finansowa, obniżenie poziomu zadłużenia oraz optymalne zarządzanie budżetem przy zachowaniu dyscypliny finansowej podnoszą ogólną ocenę stanu gospodarki finansowej Gminy.

V. Założenia w zakresie planowania dochodów Gminy

Planowane na 2019 r. dochody budżetowe w kwocie 26.786.212,28 zł zostały zrealizowane w okresie styczeń-czerwiec 2019 w kwocie 13.859.402,10 zł, co stanowi 51,74% planu rocznego. Na planowane dochody bieżące w kwocie 17.145.108,00 zł w ciągu sześciu miesięcy uzyskano 9.517.143,07 zł, stanowiące 55,51% planu. W zakresie dochodów majątkowych realizacja w tym samym okresie wyniosła 1.630.949,65zł wobec planu rocznego 4.453.617,00 zł i stanowi 36,62%. Obecnie zagrożenia realizacji planu dochodów w zakresie głównych źródeł dochodów własnych, takich jak udziały w PIT z powodu zwolnienia od podatku PIT dla pracowników w wieku do 26 lat czy obniżenie stawki PIT z 18% do 17% od października 2019 r. dla dochodów nieprzekraczających 42.764 zł rocznie, lub z części oświatowej subwencji ogólnej z budżetu państwa w związku z podwyżkami dla nauczycieli od miesiąca września 2019 r. Zagrożenia dotyczą stopnia realizacji planu dochodów majątkowych, zwłaszcza z ich sprzedaży, w związku z utrzymywaniem się ograniczonego popytu, a co za tym idzie, liczby zawieranych transakcji. Element niepewności dotyczy również stopnia realizacji dochodów z podatku od czynności cywilno-prawnych, które wykazują znaczną podatność na zmiany w koniunkturze gospodarczej. Wpływy z tego podatku są uzależnione od ilości i wartości transakcji podlegających temu podatkowi, zawieranych w szczególności na rynku obrotu nieruchomościami. Jak zwykle istnieje również ryzyko wykonania dochodów z podatków lokalnych z uwagi na zmiany w Ordynacji podatkowej czy znaczne zaległości, mimo ciągłych działań egzekucyjnych w tej sferze.

Trudne do przewidzenia są również dochody z tytułu dofinansowania projektów realizowanych przy udziale środków z UE, bowiem ich pozyskanie zależy od zakwalifikowania składanych przez Gminę wniosków przez instytucje powołane do ich weryfikacji, a także od terminów realizacji projektów, w przypadku gdy uzyskają dofinansowanie, i późniejszej weryfikacji i kontroli realizacji projektu w wyniku złożenia wniosku o płatność. Przewiduje się w 2020 r. wpływy dochodów z dotacji z Unii Europejskiej na zadania własne, w tym dotacji

majątkowych, w związku z zakończeniem i rozliczeniem projektów realizowanych w 2019 r. w ramach nowej perspektywy.

Rozszerzenie przez Rząd wsparcia dochodów rodzin w związku z realizacją programu „Rodzina 500+”, pozwala przewidywać, że w 2020 r. nastąpi realny wzrost spożycia prywatnego w stosunku do 2020 r. Można przypuszczać, że poprawa sytuacji ekonomicznej rodzin przyniesie wymierne korzyści również w zakresie regulowania danin publicznych, co przełoży się na skuteczniejszą ściągalność zaległych należności podatkowych od osób fizycznych. W zakresie podatków i opłat lokalnych, szczególnie w podatku od nieruchomości zakłada się wykorzystanie możliwości dochodowych określonych przez ustawę o podatkach i opłatach lokalnych tj. rozważenie przez organ stanowiący wzrostu stawek w podatku od nieruchomości na 2020 rok. Decyzja organu stanowiącego o wysokości przyjętych stawek podatków lokalnych jest czynnikiem wpływającym na wysokość dochodów własnych gminy, a obniżenie górnych stawek podatkowych nie jest uzupełnianie w ramach subwencji ogólnej. Ustalenie ostatecznej kwoty planowanych na 2020 r. dochodów budżetowych nastąpi na podstawie:

- 1) przewidywanego wykonania dochodów budżetowych w 2019 r. (w tym udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych, podatków przekazywanych przez urzędy skarbowe) w oparciu o analizę bieżących wyników realizacji budżetu,
- 2) zestawienia majątku gminy przeznaczonego do sprzedaży, dzierżawy i wieczystego użytkowania oraz na podstawie zawartych umów najmu, dzierżawy, użytkowania wieczystego z uwzględnieniem stopnia realizacji tych dochodów w latach poprzednich,
- 3) podstawą kalkulacji dochodów z opłat za gospodarowanie odpadami będzie ilość osób, które złożyły deklaracje wymiarowe na dzień 15.09.2019 r., z uwzględnieniem proponowanych stawek opłat oraz planowanych ulg i zwolnień w opłacie,
- 4) wysokości planowanych dochodów z opłaty planistycznej, adiacenckiej oraz za zajęcie pasa drogowego, powinna uwzględniać przewidywane wpływy wynikające z wydanych decyzji wymiarowych,
- 5) określonego wskaźnika inflacji,
- 6) analizy przepisów podatkowych, jakie będą obowiązywały w 2020 r., zarówno w obszarze podatków i opłat lokalnych, jak i w zakresie podatków dochodowych, w których gmina ma udział wraz z budżetem państwa, oraz w oparciu o prognozowane stawki podatków i opłat lokalnych,
- 7) planowanych zmian systemowe w podatkach, w tym zwolnienia z podatków lokalnych i inne ulgi,
- 8) dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż alkoholu szacuje się na podstawie ilości zezwoleń na czas nieokreślony oraz przewidywanej ilości zezwoleń na sprzedaż jednorazową,
- 9) dotacje celowe (w tym pomoc finansową) uzyskane od innych jednostek samorządu terytorialnego – na podstawie obowiązujących zapisów porozumień i umów,
- 10) informacji uzyskanych z Ministerstwa Finansów o wielkościach poszczególnych części subwencji ogólnej oraz o prognozowanych wpływach z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego i Krajowego Biura Wyborczego Delegatury w Białymstoku o przyznanych kwotach dotacji celowych,
- 11) zaliczki i refundacje ze środków Unii Europejskiej należy ustalić z uwzględnieniem planowanych terminów składania wniosków o płatność oraz wynikającego z umowy, czasu ich weryfikacji i poświadczenia przez Instytucję Zarządzającą.

W przypadku ustawowych zmian w kształtowaniu dochodów jednostek samorządu terytorialnego, prognozowane kwoty i struktura również ulegną zmianie. Na etapie planowania Ministerstwo Rozwoju i Finansów ustala i przekazuje prognozę dochodów z tytułu udziału w PIT dla Gminy na dany rok, przy czym nie ma ono charakteru wiążącego, a tylko szacunkowy i informacyjny. Obecnie nie są jeszcze znane wskaźniki udziału we wpływach PIT na 2020 rok, ale należy spodziewać się, iż będzie to jednak tendencja spadkowa w porównaniu z latami poprzednimi z uwagi na wprowadzanie istotnych zmian dotyczących podatków i składek na ubezpieczenie społeczne: obniżenie stawki PIT z 18% do 17%, wprowadzenie zwolnienia od podatku PIT dla pracowników w wieku do 26 lat, podwyższenie zryczałtowanych kosztów uzyskania przychodów dla pracowników.

Wysokość udziału we wpływach z CIT jest stała i wynosi 6,71%. Na poziom tych dochodów wpływa przede wszystkim bieżąca sytuacja finansowa przedsiębiorstw, zwłaszcza poziom rentowności i generowany zysk brutto, czy elementy systemu podatkowego, w tym możliwość odliczania strat przez 5 kolejnych lat po ich poniesieniu, przy czym w jednym roku może być to 50% tych strat, możliwość skorzystania przez podatników z uproszczonej formy ich płatności w trakcie trwania roku podatkowego, co oznacza, że podatnicy którzy wybiorą taką formę wpłacania zaliczek, będą wpłacali podatek w oparciu o podatek należny wykazany w zeznaniu złożonym w roku poprzedzającym rok podatkowy. Jeżeli natomiast w tym zeznaniu nie wykazali

podatku należnego, będą wpłacali zaliczki miesięczne wynikające z zeznania złożonego w roku poprzedzającym dany rok podatkowy o dwa lata. Jeżeli równie w tym roku podatnicy nie wykazali podatku należnego, nie są możliwe wpłaty zaliczek w uproszczonej formie. Ostateczne rozliczenie podatku następuje po zakończeniu roku podatkowego, w rozliczeniu rocznym. Na poziom dochodów z udziału w CIT wpływ mają też zmiany systemowe. Dotyczą wprowadzenia od 2019 r. niższej 9% stawki dla podatników, których przychód ze sprzedaży wraz z kwotą należnego podatku VAT nie przekroczył w poprzednim roku podatkowym równowartości 1,2 mln euro. Ponadto na 2020 rok planowane jest podniesienie progu przychodu ze sprzedaży do wysokości 2,0 mln euro.

VI. Wydatki budżetowe

Zasadniczy wpływ na wysokość wydatków budżetowych będzie miała tzw. stabilizująca reguła wydatkowa, która wyznacza nieprzekraczalny limit wydatków dla organów i jednostek finansów publicznych, w tym dla budżetu państwa.

Priorytetem będzie realizacja zarówno w 2020 r., jak i w latach kolejnych projektów, a w szczególności inwestycyjnych, finansowanych przy udziale środków z budżetu UE w ramach alokacji 2014-2020 na podstawie już podpisanych umów o dofinansowanie oraz projekty, które uzyskają dofinansowanie. Realizacja zadań musi się jednak odbywać przy zachowaniu równowagi między potrzebami rozwojowymi Gminy, a możliwościami budżetowymi.

Wydatki na 2020 r. prognozowane są w warunkach ograniczonych możliwości finansowych. Konieczna jest konsekwentna racjonalizacja wydatków bieżących, która pozwoli na optymalizowanie środków finansowych przeznaczonych na rozwój Gminy. Ograniczenia dla wydatków bieżących w latach poprzedzających, w roku 2020 i w kolejnych latach, wynikają z konieczności respektowania począwszy od 2011 r., w warunkach obniżonych możliwości dochodowych Gminy, zasady zrównoważonego budżetu bieżącego wyrażonej w art. 242 nowej ustawy o finansach publicznych z 27.08.2009 r. Zakłada się, że w wyniku kontynuowanych działań efektywnościowych i racjonalizujących wydatki Gminy, ogółem wydatki w 2020 r. zostaną ograniczone w stosunku do planowanych w roku bieżącym przy pełnym zabezpieczeniu finansowym wydatków m.in. na obsługę długu. Podstawowym zadaniem, któremu należy podporządkować wydatki w 2020 r. są nadal cele dotyczące między innymi:

- 1) dążenia do większej efektywności wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań własnych gminy poprzez gospodarowanie w sposób racjonalny, celowy i oszczędny, z uwzględnieniem w pierwszej kolejności zadań zleconych, obligatoryjnych oraz zadań kontynuowanych i wynikających z zawartych umów, porozumień,
- 2) zapewnienia prawidłowego funkcjonowania obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej i społecznej oraz zaspokojenie bieżących potrzeb mieszkańców,
- 3) utrzymania standardu istniejącej bazy majątkowej,
- 4) realizacji części zadań przy współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- 5) stymulowania rozwoju gospodarczego gminy zgodnie z kierunkami polityki społecznej i gospodarczej,
- 6) rozwój gminy poprzez realizację zadań inwestycyjnych, zwiększenie ich udziału w wydatkach ogółem.

Priorytet w wydatkach stanowią będą zadania, dla których już zostały zawarte bądź zostaną zawarte umowy oraz porozumienia o ich współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej. Głównym kryterium przy planowaniu wydatków będzie:

- 1) zabezpieczenie wydatków stałych: wynagrodzeń, pochodnych od wynagrodzeń, kosztów obsługi długu w związku z zaciągniętymi w poprzednich latach długoterminowymi zobowiązaniami z tytułu kredytów i wyemitowanych obligacji.
- 2) realizacja przedsięwzięć wieloletnich, które zostały uwzględnione w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Gródek na lata 2019-2022 w części dotyczącej 2020 r.,
- 3) wysokość dotacji dla podmiotów realizujących zadania własne gminy będzie utrzymana na poziomie nie wyższym niż w roku 2019,
- 4) pokrycie ewentualnych zobowiązań z roku 2019 oraz zadania kontynuowane, w wielkościach wynikających z zawartych z wykonawcami umów oraz porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego,
- 5) pokrycie ewentualnych zobowiązań wynikających z umów związanych z zapewnieniem ciągłości działania Gminy, zawartych na podstawie upoważnień zapisanych w uchwale budżetowej i w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Gródek na lata 2019-2022,
- 6) uwzględnienie wydatków związanych z wydanymi decyzjami administracyjnymi i orzeczeniami sądowymi,

- 7) wykupienie nieruchomości dla potrzeb sprawnego przeprowadzenia procesów inwestycyjnych Gminy oraz stworzenia oferty inwestycyjnej,
- 8) uwzględnienie wydatków w związku z przekazanymi i planowanymi do przekazania w przyszłym roku do użytkowania i do bieżącego utrzymania inwestycjami,
- 9) w budżecie gminy Gródek na 2020 r. nie wyodrębnia się środków stanowiących fundusz sołecki, zgodnie z uchwałą Nr V/49/19 Rady Gminy Gródek z dnia 15 marca 2019 r. w sprawie nie wyrażenia zgody na wyodrębnienie w budżecie Gminy Gródek na 2020 r. środków stanowiących fundusz sołecki.

Obniżenie możliwości finansowych budżetu ze względu na ograniczone dochody wymaga od dysponentów zwiększania efektywności gospodarowania środkami publicznymi, w szczególności w obszarach, które generują najwyższe koszty bieżące. *Konieczne będzie utrzymanie zwiększonej dyscypliny budżetowej w zakresie tej kategorii wydatków, m.in. poprzez rygorystyczne respektowanie zasady oszczędności zdefiniowanej w ustawie o finansach publicznych jako uzyskiwanie najlepszych efektów z danych nakładów. W tym celu należy przede wszystkim szczególnie przeanalizować ponoszone wydatki na koszty administracyjne, m.in. ograniczyć do wyłącznie niezbędnych sytuacji używanie przez pracowników własnych środków transportu do realizacji zadań służbowych, skrupulatnie analizować konieczność zlecania realizacji zadań na podstawie umów cywilno-prawnych, monitorować wykonywanie rozmów telefonicznych pod kątem realizowania ich wyłącznie w celach służbowych, ograniczyć wydatki na zakupy administracyjne, egzekwować od pracowników pełne wykorzystywanie przysługujących urlopów i wypracowanych nadgodzin, tak aby nie było konieczności wypłacania ekwiwalentów, rozważyć przeprowadzenie wspólnego z jednostkami organizacyjnymi postępowania na zamówienie publiczne zakupu materiałów lub usług w celu uzyskania korzystniejszej ceny, przeanalizowanie wysokości cen, stawek i taryf obecnie obowiązujących na zakup materiałów, wyposażenia i usług pod kątem znalezienia korzystniejszej cenowo i jakościowo oferty, ograniczenie zakupu materiałów, wyposażenia i usług do niezbędnego minimum, ale bez zagrożenia dla realizacji i jakości realizowanych statutowych zadań, wypracować procedury i podjąć czynności w celu wyeliminowania szkód w majątku Gminy oraz wypłaty odszkodowań z budżetu Gminy. W warunkach ograniczonych możliwości budżetowych, oraz w związku z dążeniem do maksymalizacji środków na inwestycje, konieczne jest utrzymanie wydatków bieżących na co najmniej stałym poziomie, czyli z założeniem realnego spadku ich wartości, jak również konieczna jest konsekwentna racjonalizacja wydatków bieżących, która pozwoli na optymalne wykorzystanie środków finansowych przeznaczonych na rozwój przy jednoczesnym stopniowym zmniejszaniu długu gminy.* Są to warunki niezbędne dla utrzymania stabilności finansowej gminy w 2020 r. i w latach następnych. Rozpoczęty w latach poprzednich proces ograniczania dla wydatków bieżących musi być kontynuowany w 2020 r. i w latach następnych. Przewiduje się więc, że przy wzroście cen o wskaźnik inflacji i jednoczesnym utrzymaniu wydatków gminy ogółem w 2020r. na poziomie zbliżonym do wykonania 2019 r., przy pełnym zabezpieczeniu finansowym wydatków obligatoryjnych związanych np. z obsługą długu, czy zawartymi umowami, wydanymi decyzjami i przy generalnym założeniu utrzymania co najmniej dotychczasowego zakresu i poziomu usług publicznych świadczonych przez gminę na rzecz mieszkańców.

Wobec powyższego, planując środki na 2020 r. należy kierować się zasadą gospodarności, celowości oraz oszczędności zdefiniowanej w ustawie o finansach publicznych, jako uzyskiwanie najlepszych efektów z danych nakładów, wydatki rzeczowe powinny być planowane na poziomie przewidywanego wykonania w roku 2019, pomniejszonego o jednorazowe zdarzenia, a ponadto:

- 1) należy podjąć działania przeciwdziałające wydatkom z tytułu kar i odszkodowań dla osób fizycznych i prawnych, zwłaszcza w zakresie gospodarki gruntami i nieruchomościami,
- 2) w zakresie zadań realizowanych w ramach wydatków bieżących i dotacji (z wyłączeniem dotacji dla niepublicznych placówek oświatowych oraz dodatków mieszkaniowych) zakłada się utrzymanie poziomu z 2019 r.,
- 3) zakłada się, że zaproponowane przez jednostkę kwoty zmniejszeń wydatków bieżących przeznaczone zostaną na nowe, wskazane przez jednostkę inwestycje,
- 4) przy planowaniu wydatków na remonty i modernizacje należy sporządzić szczegółową kalkulację, zawierającą m.in. zakres prac, szczegółowy kosztorys, uzasadnienie ich poniesienia, spodziewane efekty; w przypadku tych wydatków należy również dokonać ich podziału na wydatki o charakterze bieżącym i majątkowym (poprzez wydatki majątkowe należy rozumieć wydatki sklasyfikowane w paragrafach wydatków 6010-6809 i są to wydatki związane z zakupem, powstaniem, wytworzeniem, budową, przebudową środka trwałego o wartości powyżej 10.000 zł, które dodają nowe funkcje, powiększają obiekt, natomiast poprzez wydatki bieżące należy rozumieć remonty (klasyfikowane w szczególności w paragrafie 427), które służą odtworzeniu cech, funkcji obiektów i urządzeń),
- 5) wyboru zadań przy konstruowaniu budżetu - zarówno w części bieżącej, jak i majątkowej - należy dokonywać biorąc przede wszystkim pod uwagę:

- pokrycie ewentualnych zobowiązań z 2019 r. oraz zadania kontynuowane, w wielkościach wynikających z zawartych z wykonawcami umów oraz porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego,
  - zadania kontynuowane, na realizację których zaciągnięto zobowiązania podpisując umowy wieloletnie z wykonawcami/dostawcami towarów i usług,
  - przy wyborze zadań inwestycyjnych należy kierować się głównie wykazem zadań ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy, oraz w Programie Rozwoju Gminy Gródek na lata 2015-2020,
  - możliwość uzyskania dofinansowania ze źródeł zewnętrznych - w szczególności pochodzących z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,
  - zadania mające szczególne znaczenie dla rozwoju gminy i poprawy jakości życia jej mieszkańców,
  - zadania, które zapewnią niezbędne usługi zaspokajające potrzeby dużej liczby mieszkańców,
  - planowane dochody z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powiększone ewentualnie o niewykorzystane środki z lat ubiegłych, należy przeznaczyć w całości na zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na terenie gminy Gródek,
  - wydatki na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami, jak również zadania realizowane na podstawie porozumień zostaną ostatecznie ujęte w budżecie w wysokości kwot dotacji przyznanych gminie na ten cel (wynikających z zawiadomień organów dotujących),
- 6) wynagrodzenia i pochodne należy zaplanować z uwzględnieniem nominalnego wskaźnika wzrostu zakładanego na poziomie 2,0% w odniesieniu do aktualnego stanu zatrudnienia oraz ewentualnych zmian organizacyjnych; dodatkowo należy skalkulować środki niezbędne na wypłaty odpraw emerytalnych (rentowych), nagród jubileuszowych, dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz innych wypłat wynikających z przepisów prawa,
- 7) wielkość dofinansowania ze środków własnych budżetu, zadań objętych subwencją, realizowanych przez placówki oświatowe, będzie mniejsza od poziomu kwoty z 2019 r.,
- 8) wydatki bieżące na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego utrzymaną zostaną na poziomie z 2019 r.

Priorytetem w zakresie drogownictwa i komunikacji będzie dbałość o bezpieczeństwo ruchu na drogach publicznych, co w ramach dostępnych środków finansowych planuje się osiągnąć poprzez m.in. prowadzenie prac remontowych i modernizacyjnych dróg oraz infrastruktury drogowej.

W obszarze edukacji podejmowane będą działania podnoszące standard nauki poprzez stworzenie bogatej oferty edukacyjnej i nowoczesnej bazy dydaktycznej. W miarę możliwości budżetowych Gminy podejmowane będą starania w celu nowoczesnego wyposażenia obiektów oświatowych, zgodnie z potrzebami i wymogami nowoczesnej metodyki kształcenia, a także systematyczne prowadzenie remontów w celu zapewnienia komfortu edukacji i wychowania, oraz bezpieczeństwa, przy uwzględnieniu zmian w systemie oświaty. Natomiast w obszarze edukacji i wspierania rozwoju małego dziecka, priorytetowo traktowane będzie zapewnienie wszystkim dzieciom w wieku 3-6 lat edukacji przedszkolnej na wysokim poziomie, oraz objęcie najmłodszych, niepełnosprawnych dzieci wczesnym wspomaganie rozwoju.

Należy podjąć działania mające na celu optymalizację ponoszonych kosztów, m.in. poprzez:

- projekty oszczędnościowe w zakresie kosztów energii, takie jak modernizacje oświetlenia, termomodernizacje, modernizacje ogrzewania,
- ograniczenie kosztów niezwiązanych bezpośrednio z procesem dydaktyczno-wychowawczym, takich jak koszty sprzątania, przygotowywania posiłków, nadzoru nad posiadaniem przez szkoły majątkiem, na rzecz wydatków ukierunkowanych bezpośrednio na ucznia,
- ograniczenie występowania małowartościowych oddziaływań w przypadkach, gdy ich koszt działalności w przeliczeniu na ucznia będzie wysoki.

Do zadań priorytetowych w zakresie funkcjonowania i finansowania działalności instytucji kultury oraz upowszechniania kultury, historii i tradycji gminy Gródek nadal należeć będą:

- prowadzenie instytucji kultury oraz wspieranie ich rozwoju i działań artystycznych, a także zadań biblioteki gminnej,
- organizowanie i współfinansowanie znaczących festiwali i imprez lokalnych,
- organizowanie wykorzystania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz dorosłych mieszkańców gminy, zwłaszcza poprzez organizowanie zajęć rozwijających umiejętności artystyczne oraz w zakresie rozwijania zainteresowań i poszerzania wiedzy,
- rozwój edukacji kulturalnej,

- pogłębianie współpracy z organizacjami pozarządowymi realizującymi działania artystyczne i projekty kulturalne,
- wspieranie inicjatyw upowszechniających dorobek dziedzictwa kulturowego gminy,
- popularyzacja wiedzy o gminie Gródek, w tym jej historii,
- stymulacja działań zmierzających do zwiększenia uczestnictwa w kulturze mieszkańców gminy,
- tworzenie w bibliotekach punktów informacyjnych, zakup nowości wydawniczych.

W celu dostosowania wydatków do możliwości dochodowych Gminy muszą być podjęte działania polegające m.in. na weryfikacji budżetów samorządowych instytucji kultury po dokonaniu szczegółowej analizy działalności tych instytucji.

W ramach zadań pomocy społecznej, działania ograniczające wydatki będą prowadzone przy założeniu utrzymania dotychczasowej jakości świadczonych usług ze względu na wagę znaczenia pomocy społecznej dla najuboższych mieszkańców gminy, których liczba, wobec pogarszającej się sytuacji na rynku pracy, może nadal wzrastać. W dalszym ciągu świadczenia będą ukierunkowane na optymalne zaspokojenie zwiększonego zapotrzebowania na usługi opiekuńcze z powodu starzenia się mieszkańców, zwiększenie pomocy najuboższym mieszkańcom w zakresie środków przeznaczonych na zasiłki celowe w związku ze znacznym wzrostem kosztów utrzymania, wspieranie różnorodnych działań na rzecz walki z ubóstwem, w szczególności pozyskiwania, magazynowania i dystrybucji darów rzeczowych i żywnościowych, realizacja programów z zakresu wsparcia osób i rodzin zagrożonych marginalizacją, w tym między innymi: organizacja specjalistycznego wsparcia dla osób i rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, wspieranie działań na rzecz kształtowania umiejętności ekonomicznych rodzin niezamożnych, realizacja programów na rzecz zapobiegania izolacji i wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, organizowanie środowiskowych form wsparcia dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie programów profilaktycznych, informacyjno-edukacyjnych i działań w ramach edukacji publicznej oraz ograniczenia rozmiaru ryzykownych zachowań, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, działania w zakresie pomocy psychospołecznej, psychologicznej, prawnej, pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich bliskich, a także w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W zakresie kultury fizycznej i sportu priorytetem będzie organizowanie szkoleń i współzawodnictwa sportowego, szczególnie dzieci i młodzieży, obejmujące m.in. imprezy rekreacyjno-sportowe skierowane do mieszkańców gminy Gródek, takie jak festyny i imprezy o charakterze rodzinnym, ogólnodostępne imprezy biegowe, amatorskie turnieje, w grach zespołowych, imprezy promujące Gminę.

Podstawą do sporządzenia projektu planu wydatków inwestycyjnych na 2020 r. jest Program Rozwoju Gminy Gródek na lata 2015-2020 oraz stan realizacji inwestycji w 2019 r. Planując wydatki majątkowe do realizacji przyjmuje się następujące zasady:

- 1) wydatki majątkowe dzielą się na dwie grupy:
  - a) wydatki w ramach Programu Rozwoju Gminy Gródek określające jednocześnie dla każdego programu:
    - nazwę programu, jego cel i zadania,
    - jednostkę organizacyjną realizującą program,
    - okres realizacji i łączne udziały finansowe,
    - wysokość wydatków w poszczególnych latach budżetowych,
  - b) pozostałe wydatki majątkowe, w tym wykupienie gruntów,
- 2) koncentracji środków na zadania kontynuowane, w tym należy wziąć pod uwagę zawarte kontrakty (umowy) na roboty budowlano-montażowe, trwające procedury przetargowe na wybór wykonawcy na roboty budowlano-montażowe, istniejące uwarunkowania formalno-prawne związane z realizacją zadań, priorytety w zakresie zadań, dla których prowadzone są prace przygotowawcze,
- 3) współfinansowanie zadań i projektów realizowanych z wykorzystaniem środków z funduszy Unii Europejskiej i z innych źródeł pomocowych,
- 4) wprowadzania zadań w pełni przygotowanych pod względem prawnym i dokumentacyjnym,
- 5) zadania związane z wykonaniem dokumentacji technicznej wprowadzane mogą być do planu wydatków z uściśleniem szczegółowej nazwy zadania,
- 6) należy uwzględnić skutki finansowe rozpoczętych zadań ujętych w budżecie Gminy na 2019r., jakie wystąpią w budżetach w kolejnych latach.

Zakłada się utworzenie następujących rezerw budżetowych:

- rezerwa ogólna na wydatki bieżące do 1% wydatków ogółem (nie mniej niż 0,1%),
- rezerwa celowa do 5% wydatków ogółem z przeznaczeniem na zarządzanie kryzysowe (nie mniej niż 0,5% wydatków ogółem pomniejszonych o wydatki inwestycyjne, wydatki na wynagrodzenia i pochodne oraz wydatki na obsługę długu).

Mając na uwadze przyjęte założenia do planowania dochodów i wydatków, w tym wysokości wydatków dla poszczególnych tytułów inwestycyjnych, należy oprzeć konstruowanie projektu budżetu na 2020 r. na tendencji zmniejszania wskaźnika zadłużenia, przy jednoczesnym założeniu nie pogarszania się sytuacji finansowej Gminy w stosunku do sytuacji prognozowanej. Spłata zadłużenia następować ma zgodnie z harmonogramem spłaty kredytów.

Zarówno Kierownicy jednostek, jak i wszyscy pracownicy powinni obligatoryjnie zwiększyć efektywność gospodarowania środkami publicznymi, w szczególności w obszarach, które generują najwyższe koszty bieżące. Konieczne będzie konsekwentne realizowanie i utrzymanie zwiększonej dyscypliny budżetowej w zakresie tej kategorii wydatków, m.in. poprzez rygorystyczne respektowanie zasady oszczędności zdefiniowanej w ustawie o finansach publicznych jako uzyskiwanie najlepszych efektów z danych nakładów, tak by w konsekwencji ograniczyć tempo wzrostu wydatków bieżących, by nie przekroczyło ono tempa wzrostu dochodów bieżących. Wypracowanie możliwie wysokiej nadwyżki operacyjnej pozwoliłoby na finansowanie inwestycji bez konieczności zadłużenia gminy. Będzie to wymagało od dysponentów środków zwiększenia efektywności gospodarowania środkami publicznymi, w szczególności w obszarach, które generują najwyższe koszty bieżące.

Ze względu na niepewność wykonania poziomu planowanych dochodów budżetowych niewykluczona będzie weryfikacja planowanych wydatków bieżących jak i majątkowych w trakcie roku budżetowego.